Warsztaty samochodowe w Polsce 100 lat temu

data aktualizacji: 2020.11.11

Samochód pancerny wz. 29 produkcji CWS

Przy okazji rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości sprawdzamy, czy i w jakiej formie sto lat temu działały w naszym kraju … warsztaty samochodowe. Z przyczyn oczywistych sektor prywatny w tej branży nie funkcjonował jeszcze tak okazale, jak dzisiaj. Okazuje się jednak, że dokładnie w 1918 roku powstały w Warszawie Centralne Warsztaty Samochodowe. Było to przedsiębiorstwo państwowe, które dziesięć lat później przekształciło się w „Państwową Wytwórnię Samochodów”.

Historia tego miejsca zaczyna się podczas I Wojny Światowej, kiedy to Niemcy w starej fabryce armatury gazowej, pras i pomp „Schaffer i Budenberg” zorganizowali samochodowe warsztaty remontowe o nazwie „Zentrale Automobilwerkstatte der Heeresverwaltung Oberost”. Centralne Warsztaty Samochodowe powstały na bazie tego zakładu.

Z założenia warszawska placówka miała serwisować samochody wojskowe i czołgi pozostawione na ziemiach polskich i przejęte przez Wojsko Polskie po 1918 r.. W szczytowym okresie remontowano blisko dwieście samochodów miesięcznie. Oprócz napraw samochodów osobowych i ciężarowych, specjalnych, pancernych, przyczep samochodowych oraz reflektorów przeciwlotniczych produkowano drobne części, a także nadwozia samochodów ciężarowych i pancernych (np. na bazie półciężarowego podwozia TT Forda T, których kilkanaście sztuk wzięło udział w wojnie polsko-bolszewickiej). Zmontowano i zremontowano kilkaset samochodów Ford T.

W 1926 roku pracowało tu już ponad tysiąc osób. Ukształtowały się działy CWS, takie jak dział mechaniczny, dział frezarek, kuźnia, nadwoziownia, blacharnia i hartownia, odlewnia żeliwa i metali nieżelaznych, ślusarnia, siodlarnia (tapicernia), wulkanizatornia, lakiernia, hamownia silnikowa, dział elektryczny, oraz laboratorium zakładowe,

Łącznie w CWS wykonano ponad 2 tysiące samochodów i nadwozi różnego typu, wyprodukowano też około 100 silników małej mocy, konstrukcji inż. Tadeusza Tańskiego. Były to silniki dwucylindrowe typu 02P, przeznaczone do napędu agregatów zasilających radiostacje lotnicze oraz – za pomocą wałków giętkich – narzędzi specjalnych, jak piły, szlifierki itp. W 1928 r. firma zmieniła nazwę na „Państwowa Wytwórnia Samochodów”.

Źródło: